

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

Sayı 483 ■ 15 Mayıs 2014 ■ Fiyatı: 50 krş.

KAZA DEĞİL KATLIAM

Bakan

istifa!

Enerji Bakanı Taner Yıldız, yangın sonucunda işçilerin öldüğü ve yüzlercesinin mahsur kaldığı kömür ocağını işleten Soma Holding'in patronuna, işçi sağlığını ve işçi güvenliğini dikkate aldığı için 10 ay önce teşekkür etmiş!

Soma'da madencileri diri diri toprağın altına gömen, her şeyi özelleştiren, şirketlere hiçbir denetim uygulayan, iş güvenliğini sağlamayan hükümettir.

İşçi ölümlerine son!

Madenlerde patronlara denetim!

Her işçiye iş güvenliği ve insanca yaşayacak ücret!

Bizim cumhurbaşkanı adayımız

10 Ağustos'ta gerçekleşecek cumhurbaşkanlığı seçimlerinde barıştan yana tutum alan aday destekleyeceğiz.

Cumhurbaşkanı, barışın cumhurbaşkanı olmalı. Özgürlüğü savunan aday destekleyeceğiz, özgürlüğü kısıtlanan, baskı altına alınan bireylerin ve toplumsal grupların arasında öncelik-sonralık ilişkisi kurmayan, tüm özgürlükleri aynı anda savunan bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

Hakkı yenen, sömürülen, dışlanan, yok sayılan, inkar edilen, baskı altında tutulan tüm toplumsal kesimlerin eşitliğini savunan bir cumhurbaşkanı aday istiyoruz.

Yargıyı arka bahçesi gibi görmeyen, yetkisini vesayet rejiminin sürekliliğini garanti altına almak için kullanmayacak olan, demokratik kuralların, düşünce, gösteri, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü, tüm kuralların bağlı olacağı ana kural olarak gören bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

Demokratik özerkliği, yerel yönetimlerin doğrudan demokrasiye yakın bir çoğulculuk ve özgürlük anlayışı içinde işlemesi gerektiğini savunan, siyasal demokrasinin sınırlarının halk örgütlenmeleri aracılığıyla aşağıdan ve yatay olarak genişlemesini savunan bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

Kürt halkının özgürlüğünü savunan ve bu özgürlüklerin tüm düzeylerde garanti altına alınması için çabalayacağını bugünden açıklayan bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

24 Nisan 2015'te, Ermeni soykırımını tanıyan ve devlet ve cumhuriyet tarihi adına, Ermenilerden özür dileyeceğinden emin olduğumuz bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

Doğayı, her ağacı, her parkı, her dereyi paraya tahvil edeceği satılık bir alan olarak görmeyen, ekolojik dengeyi koruyacak çevresel politikaları öncelikli politik hedefi olarak ilan eden bir cumhurbaşkanı istiyoruz.

Biz ne hırsızlar koalisyonunun sözcüsünü ne de ırkçılar-milliyetçiler koalisyonunun sözcüsünü cumhurbaşkanı olarak görmek istiyoruz.

www.sosyalistisci.org

Bu sayıda katkıda bulunanlar:

Ahmet Yıldırım, Ayla Başaran, Can İrmak Özınanır, Faruk Sevim, Gül Dönmez, Meltem Oral, Nuran Yüce, Ozan Ekin Gökşin, Ozan Tekin, Özden Dönmez Karabey, Özdeş Özbay, Roni Margulies, Şenol Karakaş, Umut Mahir Özen, Volkan Akyıldırım.

Çerkes Soykırımı'nın 150. Yıl Dönümü: "YILMAYACAĞIZ"

01 May, 2014

150 yıl önce Çerkesya'da, şu anda olduğundan çok daha fazla Çerkes yaşamaktaydı. 21 Mayıs 1864 tarihi ile özdeşleşen vahim süreç, Çerkeslerin büyük bir kısmının hayatlarına mâl olmakla kalmadı, kalanları da anayurtlarından etti.

Çarlık Rusya'sının planlı bir şekilde yürüttüğü bu kıyım, sürgün, ve 'temizlik' hareketi açık bir "SOYKIRIM"dır.

Kafkasya'da yaşanan acılar Çerkes Soykırımı ile de son bulmuş değil.

Zulüm tek millettir. Zalimleri farklıysa da mağduriyetleri aynı olan, tüm mazlumları, haksızlığa karşı çıkanları, vicdan sahiplerini bizlerle birlikte, Çerkes Soykırımı'nın 150. yılında, Soykırımın muhatabının suçlarını, yüzüne karşı haykırmaya çağırıyoruz: 'Yılmayacağız!'

18 Mayıs 2014

13:00 - Galatasaray Lisesi Önü,
13:30 - Rusya Konsoloslugu İstiklal Cd. Taksim/İstanbul

Eylem Koordinatörü: Dıpşov Mert Selek
İletişim: 05374214788

Düzenleyenler: Kafkasya Forumu, Çerkes Kültür Evi, Jineps Gazetesi, Kafkas Vakfı

IRKÇILIĞA GEÇİT YOK: Suriyeliler kardeşimizdir

Türkiye'nin uzun zamandır patlamaya hazır bomba gibi duran bir gündemi var: Suriyeli sığınmacılara yönelik ırkçılık.

Bir milyondan fazla Suriyeli Türkiye'de. Kamplarda kalmak istemeyen Suriyelilerin payına düşense sefalet, açlık ve ırkçı saldırılar. ırkçılık ve milliyetçilik Türkiye'nin uzak olduğu konular değil. Devletin resmi ideolojisi Kürtlere, Müslüman olmayan azınlıklara yönelik tepeden tırnağa ayrımcı bir politikaya sahip. Elbette toplumun büyük çoğunluğu da devlet eliyle işlenen bu ayrımcı fikirlerden farklı veçhelerde etkileniyor. Ancak söz konusu Suriyeliler olunca başka bir duruma karşı karşıyayız.

Suriyelilerin maruz kaldığı, devletin hakim 'millet, din, mezhep' kimliğinin dışında kalan kendi vatandaşlarına yönelik, veya 'bir arada yaşayanlar' arasındaki ayrımcılıktan farklı bir

durum. Suriyeliler, 'dışardan gelen yabancılar'. Neredeyse üç yıldır Suriyelilerin görünür olduğu her kentte, gündelik hayatta yaşanan tekil örnekler, giderek toplumsal nefret dalgasına dönüşebilecek, Avrupa'da son dönemde yükselen göçmen düşmanlığıyla aynı bir saldırganlığın potansiyelini gösteriyordu. Geçen hafta Ankara'da Suriyelilerin yaşadığı bir binanın önce taşlanması ardından ateşe verilmesi, aslında 'geliyorum' diyen bir linç örneğiydi.

Suriyelilere dönük düşmanlığın yükselmesinde hem AKP'nin hem de muhalefetin rolü var. Hükümetin bir 'başarı' olarak sunduğu sığınmacı politikası aslında bir rezalet. AKP yüz binlerce Suriyeliyi, uydurduğu bir 'misafir' statüsüyle kabul ediyor. Misafir demek; dış politikanın farklı yönden estiği herhangi bir durumda anında kapı dışarı edilebilecek, göçmenlik, mültecilik haklarından faydalanan

ması mümkün olmayan 'politik koz' statüsü demek. Muhalefet ise geçelim ırkçılığa karşı mücadeleyi, en temel görevlerinden biri olması gereken 'dayanışmayı' bile Suriyelilere çok görüyor. Bunun nedeni bütün Suriyelilerin 'AKP'nin başımsız sardıği cihatçılar' olarak görülmesi. Kısaca ırkçılığın ta kendisi. Suriye'de Esad diktatörlüğüne karşı bir halk devriminin olduğuna sırf AKP de Esad'a karşı diye itiraz edenler, yaygın ırkçı söylemlerin hepsini sahipleniyorlar.

Suriyeli sığınmacılar kardeşimizdir. Suriyelilerin insanca koşullarda yaşaması için gerekli bütün yasal düzenlemeler yapılmalı, eşit koşullarda iş imkânı sağlanmalıdır. ırkçılığa geçit vermeyecek geniş bir kampanyanın inşa edilmesi bugün halkların kardeşliğinden yana olanların önündeki temel görevdir.

DSİP kadın konferansı: Özgürlük istiyoruz

DSİP 24-25 Mayıs tarihlerinde İstanbul'da kadın konferansı gerçekleştirecek.

Hiç bitmeyen konulardan biri kadının özgürlük mücadelesi. Kürtaj hakkından, cinsel özgürlüğe, medyada, günlük hayatta kullanılan dile, temsil hakkından, islamofobinin görüntülerine kadar her alanda mücadele etmek zorunda olduğumuz bir konu.

Öyle ki toplumsal mücadelenin düştüğü, geri çekildiği zamanlarda başka türlü, hızla ilerlediği yükseldiği zamanlarda başka türlü gündemde. Kadın özgürlüğü mücadelesi belki de sınıf mücadelesinin en önemli tartışmalarından biri. En önemli tartışmalarından biri, zira sınıf mücadelesinin alacağı yön, varacağı sonucu bile etkiliyor. Rusya'da Ekim devriminde, 1968 hareketinde, geçen sene Gezi direnişinde kadının özgürlüğü mücadelesi etrafında dönen tartışmalar, yapılan müdahaleler bunları gösteriyor.

O halde kadın özgürlüğü mücadelesi ertelemeyen bir konu. O halde her an konuşmak, müdahale etmek gereken bir konu. Hem egemen sınıfa, yasa koyuculara, "karar vericiler"e karşı sürdürülmesi gereken bir mücadele hem de birlikte yürüdüğümüz hareketin içindeki egemen fikirleri karşı sürdürülmesi gereken bir mücadele.

Kadın özgürlüğü mücadelesi takvime bağla-

namaz dedik ve Mayıs ayında "Cinsiyetçi Dünyaya Karşı Özgürlükçü Fikirler" başlığı altında bir konferans düzenliyoruz.

Konferansta kapitalizm ve cinsiyetçilik, islamafobi, medyada cinsiyetçilik, gibi egemen sınıfın saldırıları ve bu saldırılara karşı nasıl mücadele edeceğimizin tartışıldığı konuları tartışacağız.

Ama aynı zamanda egemen sınıfın fikirleriyle mücadele edebilmek için, yani başımsız olan biteni iyi anlayabilmek için özel olan politiktir, kadının beyanı esastır, hayır hayır demektir, gibi konuları rahatça konuşabileceğimiz "ne demek" atölyesi yapacağız.

Günlük hayatta karşılaştığımız çıkan hemen hepimizin içselleştirdiği ama içimizde sindiremediğimiz pek çok kuralın, yasaların aslında kimin işine yaradığını, bununla nasıl mücadele etmemiz gerektiğini gelin birlikte tartışalım. Bu konferansı her sene tekrar yapmanın ilk adımını atalım.

24-25 Mayıs'taki Kadın Konferansına katılmı açtık. Tüm ezilenleri bekleriz.

YER: İsmail Beşikçi Vakfı, Kuloğlu Mahallesi, İstiklal Caddesi, Ayhan Işık Sokak, No: 21/1 Beyoğlu İstanbul.

İrtibat: 0507 943 64 25 - 0553 206 62 18

Nasıl Bir Cumhuriyet, Nasıl Bir Cumhurbaşkanı?

Cumhurbaşkanlığı seçimi Türkiye'nin gündemini belirliyor. Kimin cumhurbaşkanı olacağı, özellikle Erdoğan'ın cumhurbaşkanı adayı olup olmayacağı siyasal saflaşmanın temel ögesi durumunda.

Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığına hayır!

Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmasını istemiyoruz. AKP hükümeti 17 Aralık'ta açığa çıktığı gibi, bir dizi alanda yolsuzluğa bulaşmış durumdadır ve her türlü işaret kesinlikle gösteriyor ki, Erdoğan bütün bu yolsuzluk sürecinin merkezinde konumlanmaktadır.

Erdoğan sızdırılan telefon konuşmalarını yalanlamadı, sadece sızdırılması üzerinden propaganda yaptı.

Bu kadar geniş çaplı bir yolsuzluk ağına merkezinde yer alan bir siyasetçi cumhurbaşkanı olmamalıdır!

Erdoğan cumhurbaşkanı olmamalıdır! Sadece yolsuzluklara bulaşmış olması değil bunun nedeni. Gezi direnişinin tepkisi, Erdoğan'ın vicdansızlığını ve tüm topluma seslenme kapasitesinin olmadığını kanıtladı. Polis şiddetini bu kadar öven, daha önce Roboski'de Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ettiği gibi, polisine teşekkür eden, cinayet işleyen polisleri koruyup kollayan, Türkiye'yi dev bir şantiyeye çevirmeye çalışan birisi, bütün cumhuru değil sadece halkın bir kesiminin cumhurbaşkanı olabilir.

Neo liberal politikaları acımasızca uygulayan, tam bir çevre katliamına imza atan, Türk egemen sınıfının kibirli siyasetlerinin ideal sözcüsü olan, hırsızlığı ayyuka çıkan birisinin cumhurbaşkanı olmasına karşıyız.

Ulusalıcı cumhurbaşkanına hayır!

Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığına karşı olduğumuz gibi, CHP-MHP koalisyonunun "ortak aday" adı altında önerdiği adaya da karşıyız.

Bu koalisyon, ne demokrasi ne de özgürlük vaat edebilir. CHP-MHP, AKP'nin alternatifsizliğinin öncelikli sorumlusu olan bir zihniyetin farklı ifadeleridir. CHP de çözüm sürecine karşı, MHP de.

CHP de Ermeni açılıma karşı MHP de.

CHP milliyetçi, MHP ırkçı.

İkisi de demokrasinin kalcılaşması ve sınırlarının genişlemesi için gerekli olan demokratik bir yeni anayasayı "kırımızı çizdiğimiz var" diyerek engelledi. Her iki parti de özgürlüklere karşı, Kürt halkının temel haklarının tanınmasına karşı.

Cumhuriyetin demokratikleşmesi daha önemli

Tartışmaların cumhurbaşkanının kim olacağını kilitlenmesi, gerçek tartışmayı görmeyi engelliyor. "Erdoğan cumhurbaşkanı olmasında kim olursa olsun" diyenlerin demokratik ve sol saflarda yarattığı basınç çok tehlikeli.

Hiçbir değişikliğin yaşanmadığı, seçmen eğilimlerinin değişmediği koşullarda Erdoğan'ı engellemenin tek koşulunun ucu bucağı olmayan ilkesiz ittifaklar olduğunu iddia edenler, Erdoğan'ın bir taraftan sisteme bir şekilde örgütlediği kutuplaşmaya, diğer taraftan kutuplaşmayı derinleştirerek ortak olmasın anlamına geliyor.

Bu kutuplaşma, esas olarak Kürt hareketinin ve özgürlükçü sosyalistlerin ve tutarlı demokratların üzerinde basınç yaratmayı hedefliyor.

Bu yüzden birkaç ay içinde seçilecek cumhurbaşkanlığından çok, cumhuriyetin demokratikleşmesi için verilecek mücadele bizim açısından çok daha önemli. Demokrasinin ve özgürlüklerin sınırlarının genişlemesi için etrafında kampanya yapılacak bir adayın belirlenmesi de bu yüzden yaşamsal öneme sahip.

AKP'yle CHP-MHP karşılaşmasının dışında, hırsızlara, yolsuzluk yapanlara, ırkçılara, Kürt düşmanlarına, Ergenekon avukatlarına, milliyetçilere meydan okuyan bir aday ve onun kampanyası, toplumsal muhalefeti hem seçim sürecinde dinç kılacak hem de seçimlerden sonra mücadeleye ve 2015 genel seçimlerine hazırlayacaktır.

Danıştay yıldönümünde Erdoğan'ın bitmeyen öfkesi

Erdoğan, artık her tutumuyla neden cumhurbaşkanı olmaması gerektiğini ya da sadece seçmenlerin bir kesiminin cumhurbaşkanı olabileceğini gösteriyor.

FeYZioğlu: Ergenekoncuların kahramanı

Metin FeYZioğlu'nun Danıştay'ın kuruluş yıl dönümünde yaptığı konuşmaya, kelimenin tam anlamıyla öfke patlamasıyla yanıt verdi.

FeYZioğlu'ndan hoşlanmamız için hiç bir gerekçe yok Ergenekoncuların salıverilmesi için gösterdiği çabaya öfkeliyiz.

İlker Başbuğ serbest kaldığı gün basına konuşurken, hemen arkasından sırtmasını asla unutmayacağız. FeYZioğlu, bildiğimiz ulusalıcı. Ulusalçıların en fırsatçılarından birisi. Son dönemin kahramanlarından.

Kim "edepli", kim "edepsiz"?

Danıştay yıldönümünde yaptığı konuşmanın da her hangi bir bölü-

miyle uyuşmuyoruz. Bir saate yakın konuşması herhalde sadece mesleki deformasyonla açıklanamaz. Devletin "zirvesi"ni karşısında görünce, bir devlet büyüğü gibi, hayallerindeki gibi davranmayı tercih etmiş olması kuvvetle muhtemel.

Ama FeYZioğlu'nun bu özellikleri başbakan Erdoğan'ın geçirdiği sinir krizinin, "edepli-edepsiz" tartışmasının muhatabı olmasını haklı çıkartmaz.

Erdoğan, FeYZioğlu'nu hem uzun konuşmakla hem de cevap hakkı olmayan insanlara siyaset dersi vermekle suçluyor. Doğru. Doğru ama Türkiye'nin en uzun konuşan ve cevap hakkını kullanması artık imkansız olan insanlara, yüz binlerce insanın önünde verip verip istiren Erdoğan değil mi?

Sorum sadece öfke patlaması mı?

Erdoğan, ayrıca, atanmışlardan söz ediyor ve muhtemelen FeYZioğlu'nun atanmış olduğunu düşünüyor.

FeYZioğlu, atanmış değil, baro seçimlerinde, seçimi kazanan bir şahıs. Erdoğan sinirini alamayıp AKP'nin Afyon toplantısının sonunda yaptığı değerlendirmede, konuşmasının ağırlıklı kısmını baro başkanına ayırdı. Ama konuşurken, lafı döndürüp, Berkin Elvan'a getirdi. Şöyle dedi:

"İstanbul'da yatıyorlar kalkıyorlar Berkin Elvan. Yüzündeki maskesi, sapını, cebinde patlayıcılar. Ama kalkıyor bakıyorsunuz, malum medya ekme almaya giderken... Maskeyle mi gidilir, patlayıcılarla mı gidilir?"

Berkin'in katillerine cesaret veriyor

Erdoğan'ı birilerinin uyarması gerekir. Berkin Elvan polis tarafından öldürüldü. Kafasına gaz fişegi isabet ettiği için.

Ne Berkin Elvan'ın ne de miting alanlarında yüz binlerce insana yuhalattığı ailesinin cevap hakkı yok. Cevap hakkını kullanabilecekleri mecraları da yok.

Başbakan hem eleştirdiği baro başkanından daha uzun konuşuyor hem de vicdansızlığın kitabını yeniden yazıyor.

Sağcı ve nobran

Doğrudur! FeYZioğlu gibilerin zihniyetine sahip olanların babaları başbakan asmıştır, darbelerden sorumludur. Ama bu gerçek, bir başka gerçeği, Erdoğan gibilerin de sağcılığını, eylemcileri öldüren polisleri "destan yazdılar" diyerek övgüler dizdiğini, küçücük bir çocuğun ölümünden vicdanının sızlamadığını, yolsuzluğa ört bas etmek için uydurduğu paralel yapıyı inanılır kılmak için İlker Başbuğları, Veli Küçükleri serbest bırakmak için elinden geleni yaptığını gizleyemez.

"Öfkeyle kalkan, zararlar oturur!"

Erdoğan zararlar oturursa evresine geçtiğinde, Berkin Elvan'a yaptığı haksızlıklar, düşüşünü hızlandıracak.

Gezi direnişinin en önemli yanı önlenemez bir kitlesel isyan olmasıydı.

1. yıldönümünde Gezi'nin deneyimleri

27 Mayıs 2013 günü Belediyenin iş makinelerinin yıkım yapmak ve Taksim Yayaştırma Projesi'ni uygulamak amacı ile Gezi Parkı'na girmesiyle birlikte bir grup aktivist makinelerin önüne geçmişlerdi. Hemen her gün polis ve zabıta şiddeti ile karşılaşılması giderek eylemcilerin sayısını artırmış ve 31 Mayıs gecesi ülke tarihinin gördüğü en büyük kitle ayaklanmasına dönüşmüştü. 2 hafta süren Gezi direnişi polisin saldırısının ardından park forumlarına çekildi. Başlangıçta yüzlerce kişinin katıldığı forumlar birkaç ay içerisinde sönmülenerek geride olumlu ve olumsuz büyük bir deneyim bıraktı.

"Küresel İntifada"nın parçası

Gezi direnişi 2011'den beri Tahir'den, Del Sol'a (Madrid meydanı), Syntagma'dan (Atina meydanı), Occupy hareketine kadar yüzlerce örneğini gördüğümüz kitle ayaklanmalarından biriydi. Farklı koşullar, farklı nedenler ama benzer talepler vardı: Özgürlük!

Dünyanın dört bir yanında kapitalizmin insan hayatını değersizleştirmesine, yaşam alanlarını talan etmesine, bireycilik vurgusuna, örgütlenme karşıtlığı ile kolektif politik eylemlerin önünü tka-

masına karşı yüz binler meydanlara gelip haftalarca orada kalmış ve forumlar kurarak minik doğrudan demokrasi adacıkları oluşturmuşlardı. Gezi, bu direnişlerin bir parçasıydı.

Kendiliğinden patlama

Her kitle mücadelesi kendi özgün gerilim hatları üzerinden yükselir. Gezi direnişi de Türkiye'de biriken bir dizi toplumsal gerilimin kendiliğinden patlamasıyla ortaya çıkmıştı. Referandumla birlikte gerileyen askerî vesayet hükümetin gerçek otoriter yüzünün bütün çıplaklığı ile görülür olmasını sağlamıştı. Hükümet pervasızca kentsel dönüşüm adı altında her alanı sermayeye açarak yaşam alanlarımıza saldırıyordu. Bir yandan da bir dizi otoriter uygulamayı hayata geçiriyordu; "interneti güvenli kullanma yönetmeliği" olarak adlandırılan internet filtre sistemi yasası, kürtaj yasağı yasası, eğitimde 4+4+4 yasası, HES projeleri, alkol satışı düzenlemesi, kız-erkekli tartışmaları bunların en önemlileriydi. Bütün bunlar uzun zamandır on binlerce kişiye sokağa döken eylemlere neden oluyordu ve kürtaj yasağı ile internet düzenlemesinde olduğu gibi birçok yasa geri çekilmek zorunda kalıyordu.

En son 1 Mayıs'ta Taksim yasağı ile başlayıp 1 ay boyunca süren İstiklal Caddesi'nde gösteri ve yürüyüş yasağı polis şiddetine ve baskılara olan öfkeyi patlama noktasına getirdi. 30 Mayıs'ta zabıtalardan Gezi Parkı'nı savunmaya çalışan aktivistlere saldırması ve çadırlarını yakması yüz binleri sokağa döktü.

Yeni bir kuşak sahneye çıktı

Son birkaç yıldır biriken gerilimin Gezi'de patlamasıyla birlikte, Türkiye'de yeni bir kuşak politize oldu. 90'lar kuşağı denilen on binlerce genç hayatlarının ilk politik mücadelesine atıldılar. Yepyeni bir kuşağın mücadeleye girmesi soldaki ezberleri darma dağın etti. Yeni, coşkulu sloganlar, pankartlar, duvarlara çizilen resimler, stenciller, bilindik devrim türkülerini aşan Gezi müzikleri ilk başkaldırıları kazanımla sonuçlanan yeni kuşağın coşkunu yansıtıyordu. Ancak Gezi direnişi sırasında patlayan yaratıcılık, Gezi'den kovulduktan sonra örgütlenme konusunda da benzer bir yaratıcılığa evrilemedi. Zamanla da her hafta yapılmaya başlanan gösterilere bildik direniş biçimleri hâkim olmaya başladı. Forumlarda da politik bir birlik kurulmadığı gibi, örgütlenme konusunda

yaşanan sorunlar, hareketin radikalleşmesinden ziyade giderek geri çekilmesine yol açtı.

Ulusalçılık harekete zarar veriyor

Unutulmamalı ki kendiliğinden başlayan her toplumsal hareket kendi içerisinde çelişkiler barındırır. Gezi direnişi de kendi çelişkilerine sahipti. Ulusalçı ve ırkçı gruplar bir yanda sekte sol öbür yanda, Gezi'nin ana gövdesini oluşturan örgütsüz bireyler ise başka bir yanda bulunuyordu. Her ne kadar polis şiddeti bu grupları yan yana duruyormuş gibi gösterse de aslında bu sürdürülemez bir birliktelikti. "Mustafa Kemal'in askerleriyiz" diye bağırarak ulusalçılar ile "kimsenin askeri olmayıcaz" diye bağırarak, Hrant Dink sokağı tabelasını Gezi'ye asan ırkçılık karşıtlarıyla o tabelanın önünde İstiklal Marşı okuyup sonra da tabelayı söken ırkçılar, Kürt özgürlük hareketi ve onunla dayanışanlar ile her gün BDP çadırına saldırıyan yaratıcılar, Ergenekon ve darbelerine karşı olanlarla Ergenekoncu katillerden kahramanlar diye söz eden ve Silivri'ye çağrı yapanlar, Kabataş olayında başörtülü kadınların yalancılığı anlamalarıyla "başörtüye özgürlük, kadınlar sokağa" diyenler, cinsiyetçi küfürler savuran

lumpenler ile cinsiyetçi sloganları duvarlardan silinen sürekli bir birliktelik oluşturmazlardı zaten.

Sorun şu ki bu grupların hemen hepsine hâkim olan düşünce yine de birlikte kalınması gerektiği idi. Oysa ulusalçı gruplar hareket içerisindeki en örgütlü gruplar olduğundan hareketi çalmak için her türlü yola başvurdu. Gazdanadam diye milliyetçi-şoven bir festival düzenlediler. Her yer Türk bayrakları, Atatürk posterleri ile doluydu. Onlar hareketi sağa çekmeye ve devlete ve kapitalizme karşı değil salt AKP'ye karşı olma temelinde bir politika izlediler. Bu gruplar sonuçta Gezi hareketiyle hiçbir ilişkisi olmayan CHP adayı Mustafa Sangül'e destek verdiler. Bu gruplarla yaşanan her türlü sıkıntıya rağmen ayrılmamak gerektiğine dair olan hâkim görüş nedeniyle Gezi bir takım ilkeler ve somut talepler belirleyip kendisini örgütlemeye geçemedi. Cinsiyetçiliğe, milliyetçiliğe, ırkçılığa, heteroseksizme, kentsel dönüşüme karşı bir dizi talep ve ilke etrafından bir araya gelinilebileceği geçmişte seçimlerde yaşanan iki kutuplu sıkışma yaşanmaz ve oy çağrısı yapabileceğimiz yep yeni kitlesel bir sol parti olurdu. Oysa bu ilkeleri ve talepleri belirlemek kaçınılmaz olarak bazı gruplarla

Gezi'de kimler vardı?

Penguenler vardı mesela. Önce medyada sonra da Gezi pankartlarında, sokak duvarlarında, capslerde yer aldı penguenler. Gazdan etkilenen sokak köpeğinin yüzüne talsit sikan gençler, TOMA'nın önünde gitar çalan gösterici, polis şiddetinden bıkpı çırlıçplak polisin üzerine üzerine yürüten adam, duran adam, duran kadın vardı.

Gezi direnişi bir kez "occupy Taksim" sloganına dönünce dünyadaki hareketleri takip eden, ondan heyecan duyan, büyük çoğunluğu 90 doğumlu olan gençler en önde sokağa döküldü. Tesadüf değil diğer meydanlarda gördükleri gibi yanlarında çadırları ile geldiler.

Gezi'de var olan bir diğer önemli bileşen ise yeni işçi sınıfı oldu. Plaza çalışanları, hizmet sektörü çalışanları, bilişimciler, iletişimciler, film ve dizi çalışanları gibi bir dönemin prestijli meslek gruplarına mensup işçiler Gezi'ye yoğun destek verdiler. Bu grup sendikasızsız olması ve politik mücadele deneyiminden yoksun olması nedeniyle direnişe "sabah iş, akşam direniş" gibi bir motto ile katıldılar. Oysa KESK ve DİSK'in ilan ettiği ama örgütlenmediği genel greve bu kesim de destek verseydi Gezi direnişi büyük bir politik sıçrama yaşayabilirdi.

Kadınlar vardı en önde kuşkusuz. Polis şiddetinin anlamsızlığının ve asil bir direnişin fotoğrafını veren kırmızılı kadın, TOMA'ya

kucak açan siyahlı kadın, duvarlardaki cinsiyetçi sloganları silen, çocuklarımızı buradan alın dendiğinde polisin karşısında insan zinciri yapan kadınlar, Gezi direnişi öncesindeki birkaç ay boyunca kürtaj yasağı, 3 çocuk, dekolte, kısa şort, kızlı-erkekli tartışmalarıyla bedenleri kontrol edilmek istenen kadınlar Gezi'nin direnişine en büyük niteliksel katkıyı yaptılar ve cinsiyetçiliğe savaş açarak kadınların sokakta özgürleşeceğini gösterdiler.

İlk kez bir toplumsal hareket içerisinde bu kadar aktif olarak Gezi'nin en renkli grubu olan LGBTİ'ler vardı. Varlıklarını ve mücadelelerini anlatma fırsatı bulan LGBTİ'ler hareketin en fazla kazanan unsuru oldular. Gezi direnişinden kısa bir süre sonra gerçekleşen eşcinsellerin geleneksel onur yürüyüşü bugüne kadarki en kitlesel katılıma şahit oldu. Birçok forum yürüyüşe çağrı yaptı.

Bir de yaratıcılık ve mizah vardı. "Gezi yaratıcılıktan geberiyor" denmesine neden olacak kadar çok esprili slogan ve döviz ortaya çıkmıştı. Dayanışma vardı her yerde, daha önce hiç kimsenin yaşamadığı kadar yoğun bir dayanışma ve yoldaşlık. "Herkes ne kadar kibar" cümlesinin klşe olabildiği bir süreçti. Devletin olmadığı, kitlelerin kendi politik eylemlerini bizzat kendileri gerçekleştirdiği bu kolektif başkaldırının her anında özgürlük vardı.

ayrışmayı getireceğinden Gezi'ye katılan gruplar buna yanaşmadılar. Sonucunda Gezi gibi ülke tarihinin gördüğü en büyük kitle ayaklanması seçimlerdeki iki kutuplu politikaya hiçbir etkide bulunamadı.

Aslanlar kitle eylemleridir

Bu duruma gelinmesinin arkasındaki diğer nedenleri de anlatmakta fayda var. Kitle mücadelesinden çok barikatları ve çatışmayı yücelten bir anlayışın Gezi direnişçilerinin bir kısmına hâkim olması bunların başında geliyor. Hareketin gücünü kitleselliğinden değil barikatın kalınlığından aldığı yanlışlığı üzerine kurulan çatışmaların Gezi ateşini harlamaya devam edeceği düşüncesi kitle hareketini yordu. Ayrıca barikatlar ve çatışmalar öne çıkarıldıkça Gezi direnişinin başlangıcındaki kadın katılımı da büyük ölçüde azaldı. Oysa Gezi barikatlarından, çatışmadan dolayı değil uzunca bir süredir biriken sosyal gerilimin patlamasının bir sonucuuydu ve tekrar edilemezdi.

Her haftasonu Taksim'e yapılan eylem çağrıları, forumlarda sonu gelmeyen ve hiçbir somut politik talep etrafında birleşmeyen tartışmalar, Gezi'de polis şiddetine karşı korku duvarını aşarak cesaret-

le direnenlerin yerini bayraklı, örgütlü grupların organize bir şekilde polisle girdiği çatışmaların alması kitlelerin zamanla evlerine dönmesine neden oldu. Hiçbir hareketin meydana uzun süre kalamayacağına occupy ve öfkeli gibi hareketlerden biliyoruz, hiçbir hareketin sürekli olarak gösterilere devam edemeyeceğini yine 1968 hareketinden, 1999 Seattle'dan biliyoruz. Gezi de Taksim çağrıları ile forumlar ile sürdürülemezdi. Bu hareket ancak kendisini örgütleyerek ve sokaktan işyerlerine doğru niteliksel bir sıçrama yaşayarak varlığını sürdürabiliyordu. Barikat ve çatışmanın politikanın önüne geçmesi bu fırsat elimizden aldı.

Kazanmak için...

Gezi direnişinin sönmesine neden olan bir diğer önemli etken ise "sabah iş akşam

direniş" mottosunun çalışanlar arasında kabul görmesiydi. Gezi parkının işgal edildiği 2 haftalık sürede hâkim olan bir anlayıştı bu, ama eğer bunun yerine Gezi'ye katılan örgütsüz kitleler DİSK ve KESK'i de kapsayan bir genel grev gerçekleştirebilseydi AKP'den birçok hak koparmak ve onu köşeye sıkırtmak mümkün olabilirdi. Koç grubu gibi bir dizi büyük sermaye grubunun Gezi direnişine verdiği desteğin arkasında bu anlayış vardı. Kapitalistler üretim ve dolayısıyla sermaye birikim süreci durdurulmadığı müddetçe bir kitle ayaklanmasına dahi destek verebileceklerini göstermiş oldular. Gezi direnişi sermaye gruplarının manipülasyonlarından ancak böyle bir genel grev hareketiyle sıyrılabilirdi.

Özdeş Özbay

haftanın yorumu

Özgürlükten yana, barıştan yana

Ne kadar müthiş bir demokrasi var bizde! Bu kadar çok seçim yapmaktan, oy kullanmaktan içimiz dışımız demokrasi oldu.

Fakat farkına varan oluyor mu, bilemiyorum, pek bir şey değişmiyor. Üstelik sadece şu aralar değil, ta 2002'den beri değişmiyor.

AK Parti'nin karşısına doğru dürüst bir muhalefet çıkmıyor, AK Parti kazanıyor. Ta 2002'den beri.

Muhalefet AK Parti'nin niye kazandığını anlamıyor, anlamadığı için de halkın hiç ilgisini çekmeyen aynı muhalefet hattını sürdürüyor, AK Parti yine kazanıyor.

Kimse şaşırmayacaktır herhalde, aynı şeyi bu yaz cumhurbaşkanlığı seçiminde de, seneye genel seçimlerde de tekrar yaşayacağız.

Nereden biliyorum? AK Parti'nin başarısına güvendiğim için değil, muhalefetin yine aynı şeyleri yapacağına emin olduğum için biliyorum.

Şu anda cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili olarak yapılanlar bunun kanıtı.

Kılıçdaroğlu, örneğin, CHP'nin neler yapacağını Aydınlik gazetesine anlatmış.

CHP zaten epey zamandır İşçi Partisi'nin yan kuruluşu gibi çalıştığı için, Kılıçdaroğlu'nun söylediklerini okumadan önce,

"Acaba Doğu Perinçek'i mi önerecek?" diye düşündüm.

Henüz önermemiş, şöyle demiş:

"MHP'nin, Kürtlerin, sosyalistlerin, bütün Türkiye'nin ortak desteğini alacak adaylarla ilgili çalışıyoruz. Masamızda iki isim var. Sendikalar, kitle örgütleri, işveren kuruluşlarıyla görüşmelere başlıyoruz. Adayımızı açıklayacağız."

Aynı gazete eski CHP Grup Başkanvekilleri Ali Topuz ve Kemal Anadol, Türk

Parlamentarler Birliği Onursal Başkanı Hasan

Korkmazcan, MHP milletvekili Tunca Toskay ile de

görüşmüş. Hepsini de muhalefet partilerinin seçime

ortak adayla girmesine coşkuyla destek vermiş.

Öncelikle, Kılıçdaroğlu'nun "MHP'nin, Kürtlerin, sosyalistlerin,

bütün Türkiye'nin" ifadesi-

ne dikkat çekmek isterim. Bu lafı edebilen bir adamın önce üst düzey bürokrat olabilmesi, sonra da milletvekili ve parti başkanı seçilebilmesi insanı kakhahalara mı boğmalı, hüngür hüngür ağlatmalı mı, emin olamıyorum. Uzeydan dün inmiş olsa, dünyayı ve Türkiye'yi yeni görüyor olsa, anlaşılır bir şey olurdu, ama herif ana muhalefet partisi genel başkanı yahu!

MHP ile sosyalistleri birleştirmeye çalışmasını aşağı yukarı anlıyorum. Çünkü "sosyalistler" derken sosyalistleri değil, kendisi gibilerini kast ediyor. Bizde azgın milliyetçi Kemalisteri sosyalist zannetmek yaygın bir yanlışlığı için anlayışla karşılıyorum.

Peki, MHP ile Kürtleri birleştirmeye çalışmak nasıl bir komiklik? Söyleyecek laf bile bulamıyorum!

Ya "bütün Türkiye" ifadesine ne demeli? Be adam, zaten "MHP, Kürtler, sosyalistler" dediğin zaman,

sadece MHP'nin ve Kürtlerin ve sosyalistlerin değil, Türkiye'nin AK Parti'ye oy

veren yarısının da tüylerini diken diken ediyorun!

Ve zaten şu ana kadar CHP'nin ilgisini çektiği tahmin edilen isimler, Metin

Feyzioğlu veya İlker Başbuğ gibileri, sonunda ne olacağı

hakkında fikir sahibi olmamış sağıyor.

CHP ile MHP'nin çıkaracağı ortak aday, Devlet

Bahçeli'nin "bu iki üçgen

daha büyük bir üçgen ortaya çıkarma" adayı, dev-

letin, milliyetçiliğin, ulusal-

cılığın adayı olmaktadır. Ve

Tayyip Erdoğan'ı veya AK

Parti'nin çıkardığı herhangi

bir adayla yenme şansını olma-

yacaktır.

Biz bunları boş verelim.

Bizim istediğimiz, milyon-

larca seçmenin istediği, CHP-MHP milliyetçiliği ile

AK Parti otoriter muhafazakarlığı arasında sıkışıp kalmamak, başka bir alternatif

görmek.

Kazansa da kazanmasa da, bir alternatifi mümkün olduğuna işaret eden bir aday görmek.

Özgürlükten yana, barıştan yana, kadın bir aday görmek.

Roni Margulies

Ukrayna: Milliyetçilik devrimi nasıl boğdu?

Maidan (Meydan) ayaklanmasının ardından başlayan kriz Rusya'ya giderek AB-ABD ve Rusya arasındaki emperyalist hegemonya savaşının cephelelerinden birisi hâline getiriyor. Ukrayna'nın batısı ile doğusu ve güneyi arasında giderek bölünmeye doğru giden çatışmalar ortaya çıkarken hem Rusya'dan hem de Ukrayna'dan "askeri çözüm"ün çok da uzak olmadığı sinyalleri veriliyor. Ayaklanma sonrasında Rusya yanlısı oligarklar iktidardan kaybederken, kitle hareketi içinde aktif rol alan faşist Svoboda (Özgürlük) Partisi iktidar ortağı olmayı başardı. Neoliberallerin ve faşistlerin "gerekli koşullarda" işbirliği yapabileceğini gösteren Ukrayna hükümeti, sokaktaki faşist hareketi de cesaretlendiriyor. Son olarak Neo-Nazi Sağ Sektör, yeni hükümete karşı çıkan eylemcilerin bulunduğu bir sendika binasını ateşe vererek 40 kişiyi yaktı. Ukrayna krizi giderek kanlı ve uluslararası bir boyut kazanırken bir yandan da dünya ezilenleri açısından sağdan medet ummanın ve iki egemen blok arasında sıkışmanın faturasını ortaya koyuyor.

İşçi sınıfı, Avrupa Birliği ve Ukrayna milliyetçiliği

Uzun yıllardır Avrupa Birliği yanlısı oligarklar ile Rusya yanlısı oligarklar arasındaki bir güç savaşına sahne olan Ukrayna'da ortaya çıkan kitle hareketleri bugüne kadar bağımsız bir alternatif geliştirebilmeyi başarabilmiş değil. Hareketlere katılan aktivistler arasında iki kutuptan da bağımsız bir alternatifini geliştirmeye çalışanlar elbette var ancak hareketin liderliğini oluşturamıyorlar. Bunun sonucu olarak ise AB'ci, neoliberal ve daha tehlikelisi ise Svoboda veya Sağ Sektör gibi faşist oluşumlar öne çıkıyor.

Meydan'daki gösteriler sağ bir motivasyonla başlamamıştı. Yoksulluktan, yolsuzluktan ve rejimin çürümüşlüğünden rahatsız olanlar sokakları doldurmuştu. Hareketin zayıf kamı Rusya yanlısı Cumhurbaşkanı Yanukoviç karşısında hareketin Avrupa Birliği'ni bir alternatif olarak görmesiydi. Hareket işçi sınıfının da önemli bir bölümünü kazanmıştı. Ancak devlet şiddetiyle birlikte başka bir şiddet daha ortaya çıktı: faşist paramilitler çetelerin şiddeti. Faşistler asıl olarak Rus karşıtlığı üzerinden yükselen bir Ukrayna milliyetçiliği etrafında örgütlendiler. Bilindik Nazi yöntemlerine başvuran faşistler sokak hareketi arasına net bir mesafe koyamadı. Bugün ise faşist devletin de desteğiyle sokaklarda pogromlara kalkışıyor.

Öte yandan ülkenin batısındaki işçi sınıfı Avrupa Birliği'nden ve Meydan'daki gösterilerden yana tavır alırken, durum ülkenin her tarafında geçerli değil. Doğuda ve güneyde yaşayan ve Rusça konuşan nüfusun önemli bir kısmı Maidan'daki harekete karşı. Yanukoviç'in düşmesinin ardından Kırım hızla bir referandum yaparak Rusya'ya bağlandığını açıkladı. Ukrayna devleti yeni hükümete karşı olanları şimdiden hain ilan etti ve çeşitli yerlerde askeri güç kullanarak saldırdı.

Emperyalistlerin hegemonya savaş

Doğu'da çeşitli devlet binalarının silahlı milisler tarafından işgali ve Ukrayna'nın askeri güç kullanımı ile Rusya da askerlerini doğu sınırına yolladı. Rusya'nın kendisi için hayati olan bölgelerdeki hâkimiyetini kaybetme tehlikesi üzerine

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali de tartışılır oldu. Rusya için Donetsk ve Luhansk bölgeleri hayati öneme sahip ve bu bölgede çoğunluğu Rusça konuşan nüfus da tıpkı Kırım gibi referandumlar düzenlemeye hazırlanıyor. Ancak Rusya son anda diplomatik bir hamle yaparak askerlerini geri çekti ve referandumların ertelenmesini savundu. Ancak doğuda yaşayanlar referandumu sürdürdüklerini söylüyorlar.

Ukrayna hükümeti ile yeni hükümeti destekleyen AB ve ABD ise bu referandumları yasadışı ilan etti ve referandum sonuçlarını tanımayacaklarını duyurdu. Mevcut durumda hem AB-ABD yanlısı oligarklar ve destekledikleri faşistler de, bir dönem önce iktidarı elinde bulunduran Rusya yanlısı oligarklar da Ukrayna halkının sosyal sorunları için gerçekçi bir alternatif oluşturamıyor. İşçi sınıfının bağımsız örgütlenmesinin yokluğu Rusya tipi kapitalizm ile Yunanistan'ı krize sürükleyen Avrupa tipi kapitalizm arasında kapsama çok daha büyük olabilecek bir tehlikeyi ortaya çıkarıyor. Ukrayna'nın Rusça konuşan nüfusu ile Ukraynaca konuşan nüfusu arasında etnik bir iç savaş ve bu duruma Rusya'nın müdahale ihtimali krizi daha da çetrefilli bir hâle getiriyor. Kitle hareketinin üzerine çöken ABD ve AB de, çatışmanın diğer kutbunu oluşturan Rusya da asıl olarak bölgedeki hegemonyasını sağlama alma çabası içinde.

Rusya askeri güç kullanmaktan kaçınmayacak gibi görünürken, AB-ABD tarafının demokrasi retorüğünün yaldızları faşistlerle yaptıkları fiili işbirliğiyle dökülüyor.

Ukrayna'nın dersleri

Ukrayna'daki ayaklanmanın iki blok arasına sıkışmışlığını aşamaması ve faşistlerin giderek güç kazanması kitle hareket-

lerinin kaderinin salt kendiliğinden ayaklanmalara bağlanamayacağını gösteriyor öte yandan bu hareketlerin liderliğini mutlak egemen bloklardan birinin ele geçireceğini iddia etmek de kitle hareketlerine ilişkin egemen fikri yeniden üretecektir. Tersine, gerek Arap devrimleri, gerekse Ukrayna'daki ayaklanma emperyalist devletlerin bölgedeki konumlarını sürekli olarak yerinden ediyor ve yeni şekillenmeler yol açıyor. Emperyalizm sadece "dış müdahale" değil kapitalizmin bir aşaması olarak kavrandığında dünyanın herhangi bir yerindeki ayaklanmaya emperyalistlerin şu veya bu kanadının müdahale etmeyeceğini, durumu kendi lehlerine çevirmeye çalışmayacaklarını düşünmenin anlamsızlığı ortaya çıkar.

Ukrayna solunda bugüne kadar hareketi öne çekebilecek bir önderlik çıkmadı. Komünist Partisi'nin Rusya yanlısı tutumu ise ülkenin batısındaki işçilerin sola sıcak bakmamalarında önemli etkenlerden birisi. Ukrayna'nın sola gösterdiği egemen sınıf fraksiyonlarının politikalarından bağımsız kitlese alternatiflerin şimdiden inşa edilmesinin ne kadar önemli olduğu. Ukrayna'daki en tehlikeli hareket ise son katliamda da ortaya çıktığı gibi faşist paramilitler güçler. Bu tablo faşizmin yan yana gelinebilecek değil ezilmesi gereken bir hareket olduğunu net bir şekilde ortaya koyuyor.

Bugün uluslararası düzeyde sosyalistlere düşen Rusya, AB ve ABD'nin –ve bunlarla bağlantılı olarak kendi ülkelerindeki hükümetlerin- Ukrayna'ya her tür müdahalesine karşı çıkmak, faşizme karşı net bir ses yükseltmek ve egemen sınıflardan bağımsız bir hattın inşa edilmesi için mücadele etmeye devam etmektir.

Can İrmak Özınar

Türk-İş açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı

Türk-İş'in, yaptığı hesaplamalara göre, bu yıl Nisan ayında dört kişilik bir ailenin açlık sınırı bin 167 liraya, yoksulluk sınırı ise 3 bin 802 liraya yükseldi. Gıda harcamalarındaki fiyatlar 2014 yılının ilk dört ayında yüzde 8, son bir yılda ise yüzde 15 arttı.

Araştırmada, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı, "açlık sınırı" olarak nitelendiriliyor. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı da "yoksulluk sınırı" olarak tanımlanıyor.

Türk-İş'in açıkladığı rakamlardan "açlık sınırı" tutarı tek başına bir şey ifade etmiyor, çünkü her ailenin mutlaka giyim, konut, ulaşım, sağlık vb. harcamaları da var. Belki ev sahibi olanların kira harcaması yok, ama böyle bir imkânı olmayan, kirada oturan milyonlarca emekçinin varlığını biliyoruz.

Yapılan hesaplamalarda bulunan rakamlar, 4 kişilik bir haneye girmesi gereken asgari gelir miktarı. Yani 4 kişilik bir hanenin beslenme ihtiyaçları için 1167 TL, giyim, konut, ulaşım, eğitim vb. diğer ihtiyaçları için 2635 TL, toplamda da 3802 TL aylık gelir elde etmesi gerekiyor.

Yoksullar için çok önemli olan temel harcamalarda son bir

Bir yanda vergi rekortmeni Koçlar ve ayakkabı kutularındaki milyon dolarlar, bir yanda çöp kutularında ekmek arayan biz yoksullar.

yılda yüzde 15 artış gerçekleşti. 4 kişilik ailenin bir yıl önce Nisan 2013 tarihinde aylık ihtiyaçları için gerekli asgari miktar, yani aylık yoksulluk sınırı 3298 TL idi, Nisan 2014'te ise bu miktar 3802 TL'ye yükseldi, 1 yılda satın alınması gereken zorunlu mal ve hizmetlerin toplamı hane başına 504 TL arttı.

Asgari ihtiyaçlarımızın karşılığı artarken asgari ücret ne durumda?

2013 yılı Nisan ayında asgari ücret net aylık 773 TL idi. Temmuz 2013 tarihinde 805 TL'ye, 2014 yılı Ocak ayında ise 846 TL'ye yükseltildi. Yani son bir yılda asgari ücrete aylık 73 TL zam yapıldı. Yoksulluk sınırı olan 3802 TL, asgari ücretin yaklaşık 4,5 katı oldu. Yani 4 kişilik ailenin her ferdi asgari ücretle çalışsa, yoksulluk sınırına ulaşamıyor.

Bugün TÜİK verilerine göre sigortalı veya sigortasız çalışan toplam 17 milyon işçinin yaklaşık yarısı asgari ücret almakta ve bu çalışanların önemli bir kısmı kendi ailelerinin tek gelir kaynağı durumunda bulunmaktadır. Asgari ücrete son bir yılda yüzde 9 zam yapılırken, yoksulluk sınırı yüzde 15 artmıştır. Milyonlarca işçinin eline geçen asgari ücret bir yılda 73 TL artarken hane halkı harcamalarının 504 TL artması, son bir yıldaki yoksullaşmanın nasıl arttığının da açık bir göstergesidir.

Sokakta mücadeleyle!

Bütün bu rakamlar sendikalara açık bir mesaj veriyor, sendikalar hiç olmazsa ücret sendikacılığı yapmalıdır, asgari ücretin insanca yaşam koşullarına yükseltilmesi için mücadele etmelidir, çünkü işçilerin büyük bir bölümü asgari ücret alıyor.

mücadelenin içinden

2014 yılı Nisan ayı iş kazaları raporu yayınlandı

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre, 2014 yılı Nisan ayında 115 işçi, yılın ilk 4 ayında ise 396 işçi yaşamını yitirdi. İnşaat işkolunda 108 işçi, tarım ve orman işkolunda 56 işçi, taşımacılık işkolunda 47 işçi, ticaret, büro, eğitim, sinema işkolunda ise 33 işçi yaşamını yitirdi.

Ocak-Nisan aylarında iş cinayetlerinde hayatını kaybeden 396 işçiden 119'u trafik-servis kazası, 79'u düşme, 65'i ezilme-göçük, 21'i zehirlenme-boğulma, 17'si elektrik çarpması, 8'i patlama-yanma, 7'si nesne düşmesi-çarpması, 2'si kesilme kopma, 78'i meslek hastalıkları, kalp krizi, intihar, yıldırım düşmesi, saldırı vb. gibi nedenlerden dolayı hayatını kaybetti. İş cinayeti kurbanı olan işçilerden 23'ü kadın, 373'ü ise erkek işçidir.

2013 yılında 77 bin iş kazası oldu, en az 1.235 işçi iş kazası ve meslek hastalığı sonucu yaşamını yitirdi. Türkiye, 100 bin çalışan başına ölümlü iş kazalarında Avrupa'da birinci.

İş kazalarının asıl sorumlusu işverenler ve devlettir.

İşveren örgütlerinin de itiraf ettiği gibi, iş kazalarının %98'i, meslek hastalıklarının da %100'ü önlenemez felaketlerdir. Ama yine bizzat işverenler ve en büyük işveren olarak devlet, çalışma saatlerini uzatarak, aşırı fazla mesai yaptırarak, taşeron çalıştırarak, ücretleri düşürerek, gerekli güvenlik önlemlerini almayarak iş cinayetlerinin temel sorumluları olarak öne çıkmaktadır. Artık işçi sağlığı ve iş güvenliği sınıf mücadelesinin önemli bir alanı haline gelmektedir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin raporunda yer alan sayılar, iş cinayetlerinin yasal düzenlemelere rağmen artarak devam ettiğini, yasal düzenlemelerin kâğıt üzerinde kaldığını ve denetimlerin gerektiği gibi yapılmadığını gösteriyor. İşçi ölümlerini durduracak olan işçi sınıfının örgütlü mücadelesidir. Bu nedenle işçiler, kendi sınıf çıkarları temelinde birleşerek iş kazalarını ve iş cinayetlerine karşı mücadele etmelidir. Sendikalarında da bu konuda üzerlerine önemli görevler düştüğü aşikardır.

Faruk Sevim

Partiden Notlar:

28 Nisan: Roboski/ Uludere Katliamının 27. ayında İzmir'de Roboski için Adalet Girişimi eski Sümerbank önünde bir basın açıklaması yaptı.

1 Mayıs: İstanbul'da fiili OHAL ilan edildi. Emekçilerin Taksim ısrarına polis terörüyle karşılık veren hükümet İstanbul'da hayatı durduran önlemler aldı. Birçok noktada saldıran polis 71 kişiyi yaraladı, 142 iki kişiyi ise gözaltına aldı. Tüm önlemlere rağmen tek başına meydana girmeyi başaran Aydın

Silire ise üzerinde "8 saat" yazan bir pankartla durma eylemi yaptı.

Ankara'da Sıhhiye ve Tandoğan'da mitingler düzenlenirken Kızılay'da ise çatışmalar yaşandı.

İzmir'de ise Gündoğdu Meydanı kutlamaların merkeziydi.

7 Mayıs: Muğla'daki Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy termik santrallerinin özelleştirilmesine karşı çıkan Yatağan işçilerinin, Özelleştirme İdaresi önündeki "nöbet eylemi" 10 Nisan'dan beri devam ediyor. Yatağan işçilerinin mücadele-

sine destek vermek için 7 Mayıs Çarşamba günü saat 17.00'de Kurtuluş Parkı'nda bulunan DSİP üyeleri Yatağan işçilerinin nöbet yerine bir yürüyüş gerçekleştirdi.

Ankara'nın Altındağ ilçesinde, Suriyeli mültecilerin bir kişiyi darp ettiği iddiasıyla toplanan bir grup, Suriyelilerin oturduğu binayı taşıyıp ateşe verdi. Birçok kişinin yaralandığı kavgada, polis bazı kişileri gözaltına aldı. Ertesi akşam bir yürüyüş daha yapan ırkçı grup olanı yaşıyordu 882. Caddede İstiklal Marşı okuduktan sonra dağıldı. 10 Mayıs günü yaşanan saldırılar üzerine bir açık-

lama yapan DSİP Ankara İl Örgütü "Ankara Altındağ'da yaşanan ırkçı saldırıyı kınıyoruz. Mültecilere dönük saldırılara, göçmen karşıtı propagandaya geçit vermeyeceğiz. Suriyeli mültecilerin yanında- yız!" dedi.

9 Mayıs: Okmeydanı halkı AKP'li Beyoğlu Belediye'sinin çıkarmaya çalıştığı Afet Yasası'na karşı Galatasaray'dan Belediye Binası'na bir yürüyüş yaptı. Burada basın açıklamasını okuyan Okmeydanı Çevre Koruma Derneği Başkanı Ali Çetkin ve beraberindeki yaklaşık 50 kişi, polisin engelleme girişimlerine rağmen Belediye Meclisi toplan-

tısının yapılacağı salona girdi. Toplantının ardından Protesto sonuç verdi ve yasa önerisinin görüşülmesi 1 ay sonraya ertelendi. DSİP üyeleri de bu eylemde Okmeydanı halkının yanındaydı.

11 Mayıs: İstanbul'da yaşayan Suriyeli genç aktivistler Rusya Konsolosluğu önünde Suriye'de yapılacak seçimlere yönelik bir eylem düzenledi. Suriyeli gençler TNT varilleriyle sivililerin hedef alındığı bir ülkede seçimlerin meşru olmadığını yaklaşık bir saat süren sessiz protestoda açtıkları pankartlarla dile getirdiler.

BÜYÜME VE ÇEVRESEL YIKIM

Geçtiğimiz günlerde Enerji Bakanlığı'ndan Orman Bakanlığı'na "Orman, milli park gibi birçok isimle korunan alanların sayılarının hızla artması yatırımların ve ekonominin önünü kesiyor. Bunları artık sınırlayın" çağrısı yapıldı. Bu uzun bir zamandır hükümetin söyleminde ve uygulamalarında da sıkça dile getirilen bir talep. Ülke ekonomisine hızla kazandırılması gereken alanlar olarak bahsettikleri ise; Milli Parklar, sulak alanlar, ormanlar, doğal sit alanları. Bahsedilen bu alanların yüz ölçümünün toplamı, Türkiye'nin yüz ölçümünün ancak yüzde dördüne denk geliyor. Yüzde dörde bile tahammül edemeyen bir hükümet politikasından bahsediyoruz, bu politikanın ekolojik ve sosyal yıkımını günbe gün yaşıyoruz. Son on yılda Türkiye, Kayseri büyüklüğünde ormanlık alanı, sulak alanların yüzde 40'ını kaybetti. Karbon salım oranları 1990'a göre 2012 yılında yüzde 133 oranında arttı. Bu kayıp ve artışların bizler için anlamı ise ekolojik, ekonomik ve sosyal özetle yaşamalardan büyük bir yıkım demek.

Bitmek bilmez enerji ihtiyacı

Türkiye'nin Cumhuriyetin yüzüncü yıl hedeflerini artık bilmeyen kalmamıştır. Dünyanın en büyük 20 ekonomisi sıralaması (G20) içinde Türkiye 2023 yılında ilk 10'da olmayı hedefliyor. 2013 yılı itibarıyla onuncu sırada Hindistan (1.972,8 milyar dolar) ile yer alıyordu. Aynı yıl itibarıyla Türkiye'nin ekonomik büyüklüğü 851,8 milyar dolar. Ayrıca dünyada tarım ihracatı açısından yedinci sıradan beşinci sıraya yükselmeyi, enerjide dışa bağımlılığı ortadan kaldırmayı ve bölgesel güç olmayı hedefleyen bir ülke Türkiye.

2023 yılı Strateji Belgesinde Kaynak Bazında Hedefler'inde "Elektrik enerjisi üretiminde yerli kaynakların payının artırılması öncelikli hedeflerdir. Bu doğrultuda, yerli kaynakların kullanılmasını teşvik etmek üzere piyasayı yönlendirici tedbirler alınacaktır" denilmekte. Enerji piyasasının özelleştirilmesinden tutun da,

mutlak koruma alanlarının "koruma-kullanma dengesi" gözetilerek üstün kamu yararı altında kullanılma açılması, Meslek Odaları'nın denetim yetkilerinin ellerinden alınması, büyük projelerim ÇED'den muaf tutulması gibi çok sayıda gerek yeni yasal düzenlemeler ile gerek var olan yasalarda değişiklik yapılarak şimdiye kadar elde değmemeğe doğal varlıklar piyasası koşullarına açıldı ve açılıyor.

Karbon salım artışı oranın karşından birinci sırada yer alan, gezegenin tabutuna son çivi çakmak konusunda herhangi bir tereddüt olmayan Türkiye'nin kömürlü termik santral konusundaki hedefinde tam da şöyle ifade edilmiş: "Bilinen linyit kaynakları ve taşkömürü kaynakları 2023 yılına kadar elektrik enerjisi üretimi amacıyla değerlendirilmeye olacaktır." Bu hedef doğrultusunda lisansı verilmiş, projelendirilmiş 80'den fazla termik santral yapımı bulunmakta. Yine kaynak bazında hedefler arasında "Elektrik üretiminde nükleer

santrallerin kullanılması konusunda başlatılan çalışmalara devam edilecektir. Bu santrallerin elektrik enerjisi üretimini içerisindeki payının 2020 yılına kadar en az %5 seviyesine ulaşması ve uzun dönemde daha da artırılması hedeflenmektedir" denilmektedir. Bu ölümcül enerjinin Çernobil ya da Fukuşima'da yarattığı felaketler ortadayken bile nükleer kurma hedeflerinden vazgeçmiyorlar. Ve aktıkça sanki gözlerinin önünden paralar akıp gidiyormuş gibi "sular artık boşa akmayacak" diyerek kurdukları HES'ler de büyüme hedefleri doğrultusunda potansiyelinin yüzde yüzü değerlendirilmesi gereken "doğal enerji kaynaklarının" başında geliyor.

Küresel rekabet çılgınlığı

Uluslararası kapitalist sistem içinde rakipleri karşısında belli bir üstünlük sağlamış (G20'de 18. sırada) ve bu üstünlüğü ne pahasına olursa olsun pekiştirmeye çalışan bir hükümetten bahsediyoruz.

Uyguladığı politikalar kalkınma hirsından kaynaklanmadığı gibi her alanda başvurduğu mağdur edebiyatından da kaynaklanmıyor. "Gelişmiş ülkelerin bugüne kadar elde ettikleri zenginlikleri benim gariban Afrika ülkelerimden, benim vatandaşım üzerinden elde ettiler. Ben fakir ülkeler ve tüm gelişmekte olan ülkeler için ben kendi vatandaşlarım, tüyü bitmemiş yetimler için adalet istiyorum, benim de zenginleşme hakkım var" derken hak, adalet gibi kavramlarla soğuk ve acımasız olan kapitalist sistemin varoluşunun nedeni büyüme kuralının hayata geçişi.

Geçtiğimiz son kırk yılda büyümenin daha yıkıcı bir hale gelmesini sağlayan ise kapitalizmin krizine çözüm olarak üretilen neoliberal politikalar sayesinde dokunulmayan her şeye dokunulmasının önünün açılmasıdır. AK Parti de neoliberal politikaların pervasız bir uygulayıcısı bu alanda özel bir madalyayı hak etmektedir.

Nuran Yüce

sosyalizm sohbetleri

Marks haklıydı

Karl Marx'tan bahsetmenin demode olduğu günlerde değiliz. Das Kapital yeniden bir fenomen haline geldi. Bu kez, Marx'ın Kapitalinden 150 yıl sonra, Thomas Piketty tarafından yazılan ve aynı ismi taşıyan '21. Yüzyılda Kapital' gelir adaletsizliğini ana akım medyanın ve ekonomi yazarlarının gündemine soktu.

1990'larda çok yaygın olan 'sosyalizm, Marksizmin, işçi sınıfının ve tarihin sonunun geldiği' fikri gerek dünya finansal krizinin gerek de toplumsal mücade-

lelerin etkisiyle sönmüşe benziyor. 2008'de krizin başlamasıyla birlikte Marx'ın önemli eseri Kapital'in "çok satanlar" listesine girdiği, ekonomistlerin 'Marx'ı yeniden tartışma zamanı' dediği dönemdeyiz. Türkiye medyası da geri kalır mı? Mayıs ayı başındaki doğum günü vesilesiyle Milliyet gazetesi bile, teknoloji sayfasında da olsa, kapsamlı bir yaşam öyküsüne yer verdi. Ancak Marx'a dair yaygın bir hatayı tekrarlayarak.

Karl Marx genellikle ekonomist, siyaset bilimci, felsefeci veya hepsi olarak tanımlanır. Bunun bir nedeni, 'ekonomiyle ilgili yazdıysa ekonomisttir' şeklinde bir

kolaycılıksa diğeri politik. Çünkü Marx yaşamının önemli bir bölümünü sadece ücretli işçilerin sömürüsüne dayanan kapitalist üretim biçiminin dinamiğini analiz eden Kapital'i yazmaya adanmıştı. Aynı zamanda işçilerin, Marx'ın tercih ettiği tanımla proletaryanın, kendi eylemiyle kapitalist üretim ilişkilerini yıkıp, yeni bir toplumsal düzen inşasına adanmıştı. Karl Max her şeyden önce devrimci bir sosyalistti.

Ama kapitalist sömürü karşısında ideal toplum vazeden yeni bir 'peygamber' falan değildi. Onun sosyalizmi, kapitalizmin emek ve bedenlerine el koyduğu proleterlerin kendi kendini özgürleştirme mücadelesinin ürünü olabilirdi ancak.

Yaşadığı dönemde kapitalizm emekleme aşamasındaydı.

Kapitalizmde üretilen şeylerin zenginlik yaratmasından etkilenmişti; ancak insanlarda yarattığı muazzam sefaletten dolayı da dehşete düşmüştü. Marx kapitalizmi karakterize eden şeyin iki önemli bölünme olduğunu anlamıştı. Birincisi farklı kapitalist grupların, rakiplerinden daha fazla kâr elde etmek için birbirleriyle girdiği yarıştı. İkincisi egemen sınıf yani burjuvaziler işçi sınıfı arasındaki bölünmeydi. Üretim araçlarına sahip olan küçük bir azınlık, emeğini satmak dışında bir seçeneği olmayan büyük çoğunluğu sömürmekteydi. Marx'a göre bu sömürü, kapitalistlerin kârının kaynağıydı.

Bugün işçi sınıfı Marx'ın yaşadığı dönemden oldukça farklı görünüyor. Ancak kapitalizm aynı yöntemle emeğin sürekli

dönüşümünü sağlıyor. Günümüzde 'işçi sınıfının bittiği-ne' dair onca teraneyeye rağmen, Marx'ın yaşadığı dönemde olduğu gibi küresel ölçekte yeni bir proleterleşme dalgası söz konusu. Marx bu sömürünün dağıtılması için işçi sınıfının örgütlü mücadelesini gerekli görüyordu. Ne de olsa kapitalizm aynı zamanda 'kendi mezar kazıcılarını' yaratıyordu. Marx sosyalistlerin de örgütlü olmaları gerektiğini inanıyordu. Keskin dönemelerde sosyalistlerin politik etkisinin belirleyici bir rol oynayabileceğini düşünüyordu. Marx'ı farklı kılan şeylerden biri, kapitalizmin devrilmesinin gerekliliğini savunması ve bunun gerçekleşmesi için kendi dönemindeki mücadelelerin aktif bir parçası olmasıydı.

Meltem Oral